

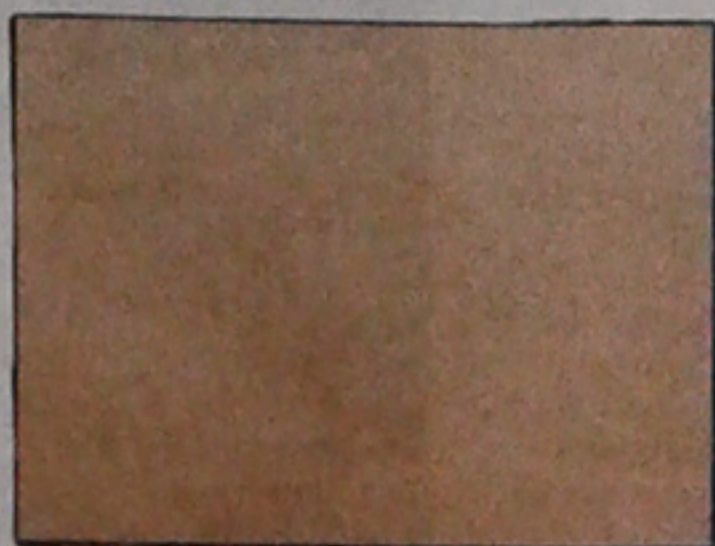
Object of schilderij

Drachten – E.M. Galerie
Heideanjer 8b, tot en met 5 april,
vrijdag en zaterdag 13 tot 17 uur,
www.emgalerie.nl

Kunst, haar concepten en haar directe doelen, zouden gebaseerd moeten zijn op bewuste beslissingen. Bewust op het gebied van het concept en haar uitvoering en vrij van toeval, vrij van willekeur', stelt Harm Ronald Maris in zijn *artist statement*. Als kunstenaar verhoud je je zowel tot de kunstgeschiedenis als je artistieke medium en daarbij is nonchalance ongepast, vindt hij. Maris heeft daarom niets met het mystieke sausje dat vaak over de kunsten gegoten wordt. Het concept moet helder zijn, en de uitvoering moet daarop aansluiten: *'Know what you are doing / why you are doing it, / and what has been done.'*

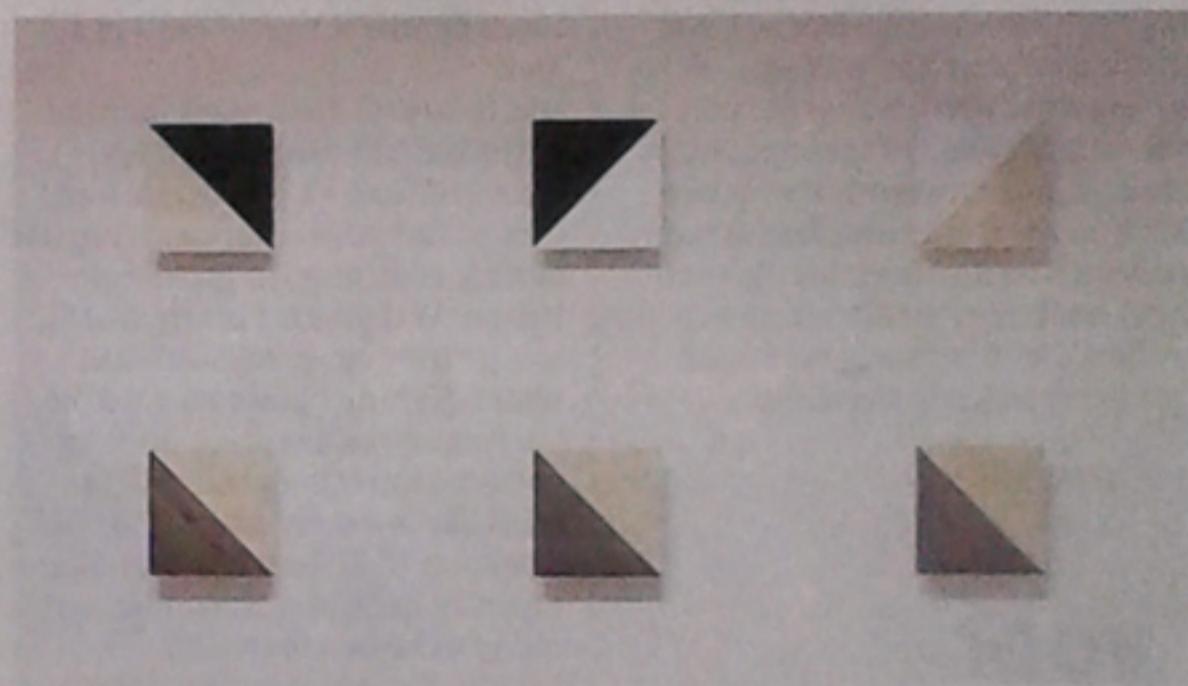
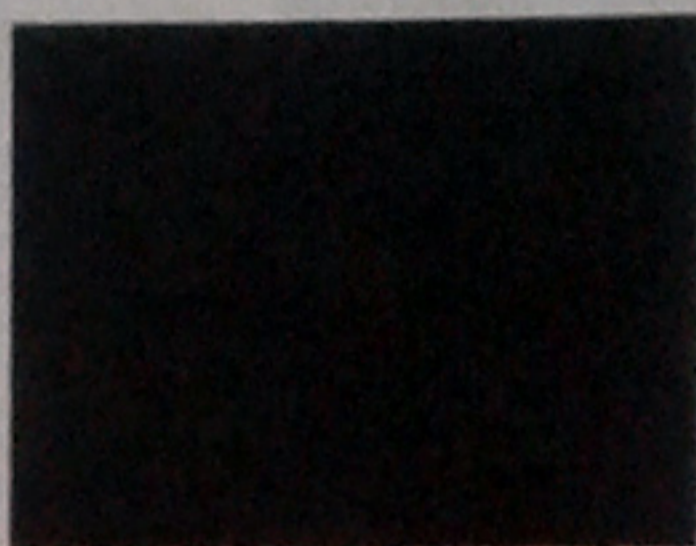
Mede-exposant René Ronald Kuipers kan zich hier in zekere zin bij aansluiten. Maris onderzoekt compositie, materiaal en kleur in geometrisch-abstracte werken waarin materiaalgebruik en verfhuid leidend zijn. Zijn doelgerichte werkwijze en conceptuele inslag keert ook in Kuipers' werk terug. Die verkent in zijn abstracte werk de relatie tussen het werk zelf en zijn context en het grensgebied tussen schilderij en object. Formatoren en verhoudingen zijn voor hem belangrijk: vlakken, texturen en contrasten wisselen elkaar af in verschillende geometrisch-abstracte formaties. Geen schilderij en geen object, maar iets daar tussenin.

Dit is niet alleen interessant in het kader van artistiek onderzoek, maar levert ook werken op die prettig zijn voor het oog. De E.M. Galerie is gevuld met afwisselend kleine panelen en werken in middenformaat in een ingetogen, aardse kleurenpalet, wat resulteert in een subtiel variërende esthetiek van consistente, hoge kwaliteit. Maris' formele onderzoek naar compositieregels en vaste materialen en verven komt daarbij vooral tot uitdrukking in monochrome werken, terwijl Kuipers juist de contrasten zoekt in gecombineerde panelen en platte constructies.

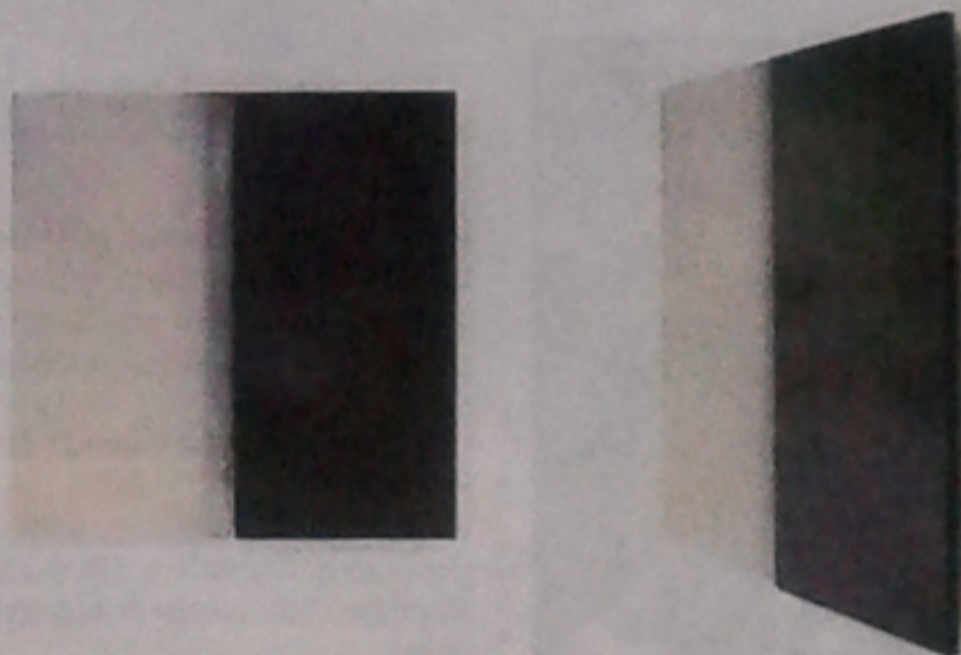

Harm Ronald Maris.

Maris en Kuipers ontmoeten elkaar enkele jaren geleden op Academie Minerva, waar ze beiden afzwaaiden in 2009. In 2013 gingen ze een samenwerking aan die uitmondde in de 'XY Dogma Serie', tevens de titelgever van deze tentoonstelling. Deze blikvanger bestaat uit twee sets van zes beschilderde marmeren tegels van 20 bij 20 centimeter. De kunstenaars gaven elkaar drie regels: dit materiaal, het gebruik van twee vaststaande pigmenten en per tegel een bepaalde dekingsgraad en kleurverhouding. Wie geen weet heeft van deze onderliggende dogma's had echter nooit kunnen vermoeden dat de twee sets voortkomen uit dezelfde uitgangspunten. Waar Maris kiest voor strakke lijnen en sterke contrasten die tot uiting komen in herhalende driehoekscomposities, verdunt Kuipers de verf waarmee hij bijvoorbeeld de regel 'gebruik 50% zwart' als 'transparantie' interpreteert. De uitgesproken formele benadering van XY lijkt dan ook van Maris te komen. Kuiper stelt zich op als een figuratief schilder die alle figuratie achterwege laat. Dit is een subtiel verschil. De meest fundamentele eigenschappen van het werk zelf, zijn zijn onderwerp, waarbij er iets meer ruimte is voor de schilderkunstige willekeur die Maris wil vermijden. Waar de sporen in de verfhuid bij Maris het toevallige gevolg lijken te zijn van de gekozen aanbrengmethode, bijvoorbeeld het gebruik van een plamuurmes, is in het werk van Kuipers de hand

Harm Ronald Maris.

René Ronald Kuipers.

Een ingelijste foto erbij kun je zien als 'de gebruiksaanwijzing'

van de schilder duidelijker zichtbaar.

Dit komt tevens naar voren in Kuipers' driedelige 'A-tectonic pieces' die de presentatiecontext en de gevolgen voor de aard van het gepresenteerde kunstwerk onderzoeken. Kuipers toont niet alleen het object zelf, een klein grijs of rood paneel dat aan de muur is gehangen, maar presenteert daarnaast ook een verkleinde weergave van datzelfde werk met een stukje galeriemuur. Kuipers bakent als het ware een stuk bijbehorend territorium af en speelt met nabootsing, inclusief reliëf en realistisch weergegeven schaduw, waarmee de representatie een nieuw object op zichzelf geworden is. Het drietal wordt afgesloten met wat de galeriehoudster 'de gebruiksaanwijzing' noemt: een ingelijste foto van hoe de beide voorgaande werken horen te hangen ten opzichte van elkaar.

Het materiaal en het onderzoek ernaar wordt het onderwerp zelf: wanneer is iets een object en wanneer een schilderij? Wanneer wordt materiaal gebruikt om een onderwerp 'na te bootsen' en wanneer is het materiaal het onderwerp zelf? Waar bevindt zich de scheidslijn tussen figuratief en abstract? Concrete antwoorden zijn er niet, maar deze conceptuele vraagstukken leiden wel tot een waardevol artistiek onderzoek dat cirkelt rond concept en perceptie.

Non-figuratief realisme noemt Maris dat zelf. Visuele stilte ten behoeve van de essentie, zegt Kuipers. Los van deze beeldende dialectiek zijn de werken helder en onverbloemd. Ook zonder conceptueel inzoomen blijft de esthetische kwaliteit van de werken overeind. De verschillen tussen beide kunstenaars zijn minimaal, wat een ingetogen, maar spannend geheel oplevert van werk dat ogenschijnlijk naadloos op elkaar aansluit. Dit wordt in de galerie nog eens benadrukt door het ontbreken van titels of nummertjes. Al met al belangwekkend werk van jonge kunstenaars op het punt van doorbreken, dat ondanks het conceptuele gewicht niet streng of hermetisch is.

GRYTSJE KLIJNSTRA

